

Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening

Org.nr. 769614-9751

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Friskolan Mosaik
belägen i Falu kommun

Tillsyn i Friskolan Mosaik

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening (769614-9751) under hösten 2015. Friskolan Mosaik besöktes av Skolinspektionen den 7 december 2015 och den 8 december 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2014/15 uppnådde mellan 77,3 – 90,9 procent av skolans elever kunskapskraven på samtliga delprov i ämnet svenska. Motsvarande värde för riket var 88,1 – 97,0 procent. I ämnet matematik uppnådde 54,5 – 95,5 procent av eleverna kunskapskraven i samtliga delprov, vilket motsvaras av 82,1 – 93,1 i riket.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2014/15 var den genomsnittliga provbetygspoängen i ämnet svenska 13,5, i ämnet matematik 14,9 och i ämnet engelska 16,5. Motsvarande resultat för riket var i ämnet svenska 13,5, i ämnet matematik 12,6 och i ämnet engelska 14,9.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2014/15 framgår att 85,7 procent av skolans elever nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen. Skolans resultat kan jämföras med motsvarande resultat för riket som uppgick till 77,0 procent. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var vid samma tidpunkt 250,6 vilket kan jämföras med 224,7 för riket.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes våren 2015 var indexvärdet för eleverna i årskurs 5, gällande upplevelsen av studiero på lektionerna, 6,9 på en skala av 1 – 10 där ett högt värde innebär att eleverna svarat att studieron är god. Av enkäten framgår vidare att det indexvärde som mätte om eleverna i årskurs 5 känner sig trygga i skolan var 8,8.

I Skolinspektionens enkät som genomfördes våren 2015 var indexvärdet för eleverna i årskurs 9, gällande upplevelsen av studiero, 8,2 på en skala av 1 – 10 där ett högt värde innebär att eleverna svarat att studieron är god. Av enkäten framgår vidare att det indexvärde som mätte om eleverna i årskurs 9 känner sig trygga i skolan var 9,6.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-04-29
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Den psykologkompetens som finns tillgänglig i elevhälsan deltar inte i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utan anlitas endast vid utredningar och handledning kring enskilda elever.

Vidare visar tillsynen att det finns brister i tillgången till personal med sådan kompetens att behovet av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses för eleverna i årskurserna 1-7.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening att senast den 29 april 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att samtliga kompetenser inom elevhälsan används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.
- Se till att samtliga elever i grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Motivering till bedömning av brist

Elevhälsan

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Vidare ska elevernas utveckling mot utbildningens mål stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Enligt förarbetena till skollagen förutsätter elevhälsans arbete en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktande uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s. 276).

I den verksamhetsredogörelse som Skolinspektionen fått från skolan inför tillsynen framgår att det finns en specialpedagog som arbetar heltid på skolan och en skolsköterska och en kurator som båda arbetar 40 procent på skolan. Det framgår även att skolan har ett avtal med Psykologgården, en privat verksamhet, genom vilken det är möjligt att vid behov anlita psykologkompetens. I Skolinspektionens intervju med elevhälsan framkommer att den så kallade elevhälsogruppen på skolan består av specialpedagogen, skolsköterskan, kuratorn och rektorn samt att denna grupp träffas en gång i veckan.

Av verksamhetsredogörelsen framgår att specialpedagogen, skolsköterskan och kuratorn regelbundet äter skollunch tillsammans med eleverna och deltar på raster eller andra aktiviteter för att därigenom skapa goda relationer till eleverna. I Skolinspektionens intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsogruppen arbetar förebyggande och hälsofrämjande och att den har en hög grad av samverkan med övriga personalgrupper på skolan. I Skolinspektionens intervju med rektorn framkommer att elevhälsogruppen även deltar i det förebyggande och i det målinriktade arbetet mot kränkande behandling.

Av Skolinspektionens intervjuer med rektorn och representant för huvudmannen framkommer dock att psykologkompetensen däremot köps in för att genomföra utredningar av enskilda elever och för att ge handledning kring enskilda elever men att psykologen inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inom elevhälsan.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framkommer att den psykologkompetens som finns tillgänglig i skolans elevhälsa inte deltar i något förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan. Skolpsykologen arbetar endast med utredningar och handledning kring enskilda elever.

Mot bakgrund av att det är av vikt att alla kompetenser, på något sätt, ingår i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och då utredningen visar att psykologkompetensen inte gör detta, bedömer Skolinspektionen att detta är en brist i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterade verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Vidare framgår av läroplanen att studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför fortsatt utbildning och yrkesinriktning och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning. Studie- och yrkesvägledaren ska också vara ett stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

I den verksamhetsredogörelse som rektorn inkommit med till Skolinspektionen redovisas att studie- och yrkesvägledaren är anställd på 10 procent och arbetar mot årskurserna 8 och 9. Även vid Skolinspektionens intervju med huvudmannen framkommer att studie- och yrkesvägledaren arbetar mot årskurserna 8 och 9.

Vidare har Skolinspektionen tagit del av dokumentet "Arbetsplan för skolverksamheten Friskolan Mosaik, reviderad 15-10-27". Av dokumentet framgår att studie- och yrkesvägledaren har ansvaret för vägledningen av eleverna i årskurserna 8 och 9 inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Av dokumentet framgår det inte vem som är ansvarig för att eleverna i årskurserna 1-7 får sina behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodosedda.

Av Skolinspektionens intervju med lärarna framkommer att det inte finns någon handlingsplan, med en tydlig ansvarsfördelning utifrån personalens kompetens, för att tillgodose behovet av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet för eleverna i årskurserna 1-7.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framkommer att studie- och yrkesvägledaren endast arbetar mot eleverna i årskurserna 8 och 9. Av de dokument, som Skolinspektionen tagit del av, samt i Skolinspektionens intervjuer med lärarna framkommer att det heller inte finns en tydlig ansvarsfördelning, sett utifrån personalens kompetens, för att tillgodose behovet av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet för eleverna i årskurserna 1-7.

Mot bakgrund av detta är Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i tillgången till personal med sådan kompetens att behovet av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses för eleverna i årskurserna 1-7.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Friskolan Mosaiks verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Mosaik i Falun Ekonomiska Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna

Beslut

2016-01-19

9 (11)

Dnr 44 - 2015:3858

nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Sara Carlsson
Sara Carlsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Friskolan Mosaik

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Friskolan Mosaik

Friskolan Mosaik är en fristående grundskola belägen i Falu kommun med tillstånd att bedriva förskoleklass, grundskola årskurserna 1 – 9 och fritidshem enligt Skolinspektionens beslut den 1 januari 2009 (dnr 43-2008:1067).

Huvudman för skolan är Mosaik i Falun Ekonomiska Förening med organisationsnummer 769614-9751.

Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn, enligt uppgift från rektor, 198 elever i grundskolans årskurser 1 – 9 samt 22 elever i förskoleklass. Skolans fritidshem hade vid samma tidpunkt 114 elever inskrivna.